

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΤΙΛΗΣ

Ποιητής και εκδότης του *Πλανόδιον*

Δίκτυο και λογοτεχνικά περιοδικά

Θα το δηλώσω ευθύς εξαρχής: Ως υπερεικοσαετής εκδότης έντυπου λογοτεχνικού περιοδικού, φθονώ τους λογοτεχνικούς ιστότοπους και τους εκδότες τους! Ως **δυνατότητα** εκφράζουν εγγενώς πια αυτό που επανειλημμένως έχω διατυπώσει δημοσίως ως ρόλο των πάσης φύσεως λογοτεχνικών περιοδικών: την ελεύθερη αυτοέκφραση προσώπων που θεσμίζουν τα ίδια τους όρους παραγωγής και δημιουργίας τους. Από τα μέσα μάλιστα της προηγούμενης δεκαετίας τόνιζα την καλή ώρα που εσήμαιναν για τα έντυπα αυτά οι δυνατότητες των νέων τεχνολογιών. Σήμερα νιώθω δικαιωμένος. Η εκφραστική αναρχία του διαδικτύου είναι για μένα η πνευματική ουτοπία της ώριμης ανθρωπότητας.

Για μένα η ποιότητα (μορφής και περιεχομένου) των μη εμπορικών λογοτεχνικών περιοδικών είναι δευτερεύον ζήτημα. Το πρωτεύον, από κοινωνικής πλευράς, επειδή ακριβώς πρόκειται για δραστηριότητες κατ' εσχολήν αντιεμπορικές, είναι οι υλικοί όροι παραγωγής τους. Αν έχουμε ελευθερία και πρόσβαση στις μορφές παραγωγής και αυτοοργάνωσης, τότε μπορούμε και πρέπει να συζητήσουμε και το θέμα της ποιότητας. Και αυτή τη δυνατότητα μας την έδωσαν αφειδώς οι νέες τεχνολογίες και το διαδίκτυο. Το δίκτυο είναι ο μοναδικός **δημόσιος χώρος** στην ιστορία της ανθρωπότητας, όπου μπορεί κανείς να

παραμείνει σε πολύ μεγάλο βαθμό ο εαυτός του. Βεβαίως, ο κάθε *εαυτός*, ως ψυχική και πνευματική οντότητα, περιέχει και πολλά αρνητικά και παθολογικά στοιχεία, και αυτά τα στοιχεία δεν κρύβονται στο διαδίκτυο. Ο χρόνος όμως, πιστεύω, κυλά υπέρ του. Η άναρχη φύση του συγχωρεί την υπερβολή, ευνοεί την κριτική και αποθαρρύνει την αστυνομία.

Στο χώρο τώρα των έντυπων λογοτεχνικών περιοδικών, αυτά ως εκφράσεις στο μέλλον θα κατατείνουν ολοένα και περισσότερο στη γουτεμβεργιανή γραφικότητα. Προς το παρόν, το συγκριτικό τους πλεονέκτημα, ως προς τα διαδικτυακά, είναι το βάρος μιας παράδοσης που δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην επιλογή, στο δεύτερο κοίταγμα, άρα στο καλύτερο ξεδιάλεγμα και στην ποιοτικότερη έκφραση...

Όμως τα έντυπα λογοτεχνικά περιοδικά, ως μορφή έκφρασης έχουν, για τέτοια εποχή, δυσανάλογο υλικό μόχθο και επιπλέον κοστίζουν! Και κάτι ακόμη, όπως είπε ο Ιησούς, και ο Μαρξ επανέλαβε: δεν πίνουμε το καινούργιο κρασί από το παλιό ποτήρι!

Όταν το 1995 αγόρασα μια δεκαεφτάρα οθόνη της Sony, που με απάλλαξε από τη μονταζιέρα και τα τρεξίματα στα στελιέ, σηκώνομαι από υπερδιέγερση τη νύχτα για να τη θαυμάσω! Σήμερα, δώδεκα χρόνια μετά, όταν, ύστερα από μια δίμηνη αέρινη χορογραφία δύο δακτύλων μπροστά στην οθόνη του φορητού μου, έχω έτοιμο το τελευταίο τεύχος του *Πλανόδιου* χωρίς να έχω πιάσει στα χέρια μου ούτε ένα φύλλο χαρτιού. **Ξέρω ότι κάνω το μοιραίο λάθος:** αντί να πατήσω το έντερ και να το στείλω με μια απλή κίνηση στο παγκόσμιο χωριό, το στέλνω για εκτύπωση στο Μενίδι για να πάρω έπειτα από δέκα μέρες 417 κιλά χαρτί, ασήκωτο πια για τα γόνατά μου!

νακτικής ομάδας τούς Βαγγέλη Χατζηβασιλείου, Ελισάβετ Αρσενίου, Κλεοπάτρα Λυμπέρη, Μαρία Τσάτσου, Μάρω Παπαδημητρίου, έχει ως κύριο στόχο, όπως αναφέρεται και στην ταυτότητά του, να προβάλει σημαντικά κεφάλαια της σύγχρονης εγχώριας ποιητικής δημιουργίας, παράλληλα με αντιπροσωπευτικά δείγματα γραφής από την υπόλοιπη Ευρώπη και τις ΗΠΑ.

Περιλαμβάνει ανθολόγια ποιημάτων, αφιερώματα σε ποιητές, βιντεοσκοπήσεις απαγγελιών και συνεντεύξεων, δοκίμια αναφερόμενα στον ποιητικό λόγο, παρουσιάσεις ποιητικών συλλογών, βιβλιοκριτική σχετική με την εκδοτική επικαιρότητα, ηλεκτρονική ποίηση (e-poetry) καθώς και ειδήσεις για εκδηλώσεις και άλλα γεγονότα του ποιητικού χώρου.

Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι το *roeticanet* εμφανίζεται σε δύο ανεξάρτητες διευθύνσεις: η πρώτη είναι στα ελληνικά www.roeticanet.gr και στα αγγλικά

www.roeticanet.com. Αν ανατρέξουμε τώρα στους συνδέσμους που έχουν τα προαναφερόμενα περιοδικά, αλλά και από πλοήγηση στο διαδίκτυο, θα βρούμε κι άλλες αξιόλογες – αλλά λιγότερο οργανωμένες – προσπάθειες όπως για παράδειγμα το *Ποιείν*, *Επιθεώρηση ποιητικής τέχνης*, www.poein.gr, το *Ανεμολόγιο*, www.anemologio.gr και τις *Στάχτες*, www.stachtes.stratosfountoulis.com

Η ισχύς εν τη ενώσει...

Το δρόμο τον ανοίγεις περπατώντας, λέει ένας στίχος. Παρ' όλες τις διαδικτυακές παγίδες και τις έντυπες... λακκούβες του θα συμπληρώναμε εμείς. Κι εδώ οφείλουμε ένα μικρό σχόλιο, πριν κλείσουμε. Διαφαίνεται στον ορίζοντα μια αμχανία και υπεροψία – ίσως – μιας μικρής μερίδας εκπροσώπων των έντυπων λογοτεχνικών περιοδικών απέναντι σε αυτές τις διαδι-

κτυακές προσπάθειες και, από την άλλη, μια χαρακτηριστική επαναστατική διάθεση – σαν απωθημένο – ορισμένων εκπροσώπων του διαδικτύου προς τους πρώτους. Τα πράγματα όμως είναι πιο απλά από ό,τι δείχνουν. Κανείς δεν πρέπει να παραγνωρίσει είτε τη σημαντική ιστορία και το κύρος των έντυπων περιοδικών είτε τη μεγάλη, και πρέπει να τονιστεί αυτό, επισκεψιμότητα – σε συνδυασμό με τις τεχνολογικές ευκολίες – των διαδικτυακών περιοδικών. Η ισχύς

εν τη ενώσει: Βεβαίως. Και αυτό δεν είναι σολομώντεια λύση, αλλά η ίδια η πραγματικότητα που το επιβάλλει. Ορισμένες ενέργειες συμπόρευσης, όπως η ψηφιοποίηση των έντυπων περιοδικών ή συνεργασίες που ανα-

φέρθηκαν ανωτέρω κ.ά., έχουν ήδη αρχίσει να γίνονται, οπότε το ποτήρι ως το δούμε καλύτερα μισογεμάτο...

